

Nr 304.

Af herr **Fürst**, i anledning af Kungl. Maj:ts i propositionen nr 43 upptagna förslag till lag om vissa arbetstvister.

Det förslag till en ny lag om medling i arbetstvister, som i fjor enade båda kamrarna, ehuru det af andra skäl, hvilka äro för allmänt kända för att här behöfva upprepas, förföll, har i kungl. propositionen nr 43 med förslag till lag om kollektivafstal mellan arbetsgifvare och arbetare m. m. ersatts med en lag om vissa arbetstvister, delvis byggd på helt andra grunder.

För närvarande vågar jag icke uttala ett bestämdt omdöme om hvilketdera af nämnda förslag kan ha de största förtjänsterna för ett förbättrad förhållande mellan arbetsgifvare och arbetare vid afgörande af de oundvikliga intressetvister, som man måste räkna med. Då det emellertid synt mig ovisst, om man nu bör våga sig på ett så strängt bundet offentligt medlingsförfarande, som nu föreliggande kungl. propositionen upptager, samt det i allt fall är önskvärdt, att Riksdagen sättes i tillfälle att välja mellan Kungl. Maj:ts förslag nu och det förslag, som i fjor enade Riksdagen, men detta icke torde kunna ske, om ej motion också väckes om antagande af lag om medling i arbetstvister enligt nyssberörda riksdagsbeslut, får jag vördsamt väcka motion därom,

att med afslag å Kungl. Maj:ts förslag till lag om vissa arbetstvister, bilagda, med bilaga A betecknade förslag till Lag om medling i arbetstvister måtte i stället för härom nu gällande lag af Riksdagen för dess del antagas.

Och anhåller jag, att, om särskilda utskottet biträder nyssberörda yrkande, häraf påkallade ändringar i de andra lagförslagen måtte af utskottet utarbetas och framläggas för Riksdagen.

Stockholm den 22 februari 1911.

Th. Fürst.

*Bilaga A.***Lag****angående medling i arbetstvister.**

Med upphäfvande af lagen den 31 december 1906 angående medling i arbetstvister förordnas som följer:

1 §.

För hvart och ett af de distrikt, i hvilka riket för sådant ändamål af Konungen indelas, förordnar Konungen en förlikningsman med uppgift att verka för lösning af tvister mellan arbetsgifvare och arbetare, så ock af tvister mellan arbetsgifvare inbördes och mellan olika grupper af arbetare, för så vidt dessa tvister angå eller hafva inverkan på arbetsförhållandena inom distriktet.

Härjämte skall för hela riket finnas en förlikningskommission med uppgift att verka för lösning af sådana mellan arbetsgifvare och arbetare uppkomna tvister, som angå slutande af kollektivafstal. Kommissionen skall bestå af tre ledamöter, hvilka, jämte två suppleanter, förordnas af Konungen. En af ledamöterna förordnas att föra ordet i kommissionen.

2 §.

Förlikningsman åligger:

att med synnerlig uppmärksamhet följa arbetsförhållandena inom distriktet;

att, i de fall och på det sätt i denna eller annan lag sägs, lämna sin medverkan till biläggande af arbetstvister, som inom distriktet uppstå; samt

att eljest, på anmodan, gå arbetsgifvare och arbetare till handa med upplysningar och råd i fråga om öfverenskommelser, som afse arbetsförhållandet och äro ägnade att främja ett godt förhållande mellan arbetsgifvare och arbetare samt förekomma störande afbrott i arbetet.

3 §.

Har inom distriktet uppkommit arbetstvist af den beskaffenhet, att den medfört eller synes hota medföra arbetsinställelse af större bety-

denhet, bör förlikningsmannen genom personligt besök å den plats, där tvisten utbrutit, eller på annat sätt träda i förbindelse med de tvistande, göra sig noga underrättad om, hvori tvisten består, hemställa till de tvistande att i afbidan på tvistens lösning icke vidtaga, vidhålla eller utvidga arbetsinställelse, kalla dem att, själfva eller genom utsedda ombud, å bestämd tid och plats sammankomma till förhandling med hvarandra inför förlikningsmannen samt söka att under dessa förhandlingar, hvilka anordnas på sätt lämpligast synes, åvägabringa tvistens lösning.

Det åligger de tvistande att efterkomma förlikningsmannens kallelse.

Är ej arbetsinställelse för handen, och hafva de tvistande, sedan förhandling ägt rum, å båda sidor för förlikningsmannen tillkännagifvit, att de anse fortsatt förhandling ej vara till gagn för tvistens lösning, må kallelse å de tvistande ej vidare af förlikningsmannen utfärdas; dock äger han, om ändrade förhållanden därtill föranleda, inbjuda de tvistande till nya förhandlingar.

4 §.

Hvad i nästföregående paragraf är stadgadt afser icke arbetstvist, som uppstått inom näringsgren, industriell anläggning eller arbetsföretag, där särskild förhandlings-, förliknings- eller skiljenämnd är upprättad, med mindre de tvistande å båda sidor påkalla förlikningsmannens mellankomst, eller förhållandena göra sannolikt, att den särskilda nämnden icke varder för tvistens biläggande anlita.

Ej heller äga stadgandena i berörda paragraf tillämpning i fråga om tvist, som är anhängig vid arbetsdomstolen eller som jämlikt 10 § upptagits till behandling af förlikningskommissionen.

5 §.

De förhandlingar, som af förlikningsmannen anordnas med och mellan de tvistande, skola i främsta rummet hafva till syfte att åvägabringa en öfverenskommelse i enlighet med anbud eller förslag, som under förhandlingarna kunna blifva framställda från de tvistande själfva; ankommande därvid på förlikningsmannen att, om och i den mån sådant kan anses ägnadt att befordra en god lösning af tvisten, hemställa om de jämkningar eller medgifvanden, som för ändamålet kunna synas lämpliga.

6 §.

Kan icke på sådant sätt enighet vinnas, må förlikningsmannen uppmana de tvistande att lämna en eller flera personer, hvilkas utlåtande de tvistande utfästa sig att efterkomma, uppdrag att, efter pröfning om och

i hvilken mån de från ena eller andra sidan framkomna påståendena må vara befogade och på hvilket sätt följaktligen den föreliggande tvisten rättast bör lösas, skilja de tvistande emellan.

7 §.

Vilja de tvistande hänskjuta saken till sådant afgörande, som i 6 § sägs, har förlikningsmannen att, i den mån sådant finnes behöfligt, söka utjämna de meningsskiljaktigheter, som kunna uppstå i fråga om den eller de personer, åt hvilka det i nämnda paragraf omförmälda uppdrag skall lämnas; och åligger det förlikningsmannen särskildt att på de tvistandes vägnar lämna den eller dem, som blifva utsedda, underrättelse om uppdraget samt att i öfrigt tillhandagå med de åtgöranden, som kunna verka därtill, att det af de tvistande önskade afgörandet må komma till stånd.

Ej må förlikningsman själf åtaga sig uppdrag, hvarom nu är sagdt.

8 §.

Utlåtande, hvarom förnäles i 6 §, skall afgifvas skriftligen och af desamma ett exemplar genast och utan lösen till hvardera sidan samt till förlikningsmannen utlämnas.

9 §.

Varder tvist, som angår slutande af kollektivaftal mellan arbetsgivare och arbetare, ej löst genom förlikningsmannens medverkan, och hänskjutes den ej heller af de tvistande till afgörande enligt 6 §, skall förlikningsmannen ofördröjligen anmäla förhållandet hos förlikningskommissionen och därvid tillika öfversända redogörelse för hvad i saken förekommit jämte tillgängliga handlingar och afskrift af det protokoll, som må hafva förts vid förhandlingarna inför förlikningsmannen.

10 §.

Har tvist anmälts hos förlikningskommissionen, pröfvar denna, huruvida, med hänsyn till tvistens omfattning eller faran för dess ytterligare utbredning, saken är af den vikt, att den bör af förlikningskommissionen handläggas.

Förlikningskommissionen äger ock, när särskilda förhållanden därtill föranleda, upptaga till behandling sådan jämlikt 4 § första stycket från förlikningsmans handläggning undantagen tvist, som angår slutande af kollektivaftal.

11 §.

Upptager förlikningskommissionen tvist till behandling, kallar kommissionen de tvistande att, själfva eller genom utsedda ombud, å bestämd tid och plats inför kommissionen förhandla i saken, och äger hvad i 3 § stadgas om skyldighet att efterkomma af förlikningsman utfärdad kallelse, om begränsning af kallelserätten samt om rätt att inbjuda de tvistande till förnyade förhandlingar motsvarande tillämpning.

Förlikningsman, som handlagt tvisten, skall, på kallelse af förlikningskommissionen, närvara vid förhandlingarna.

I den mån sådant erfordras för tvistens bedömande, bör det vara enhvar af de tvistande angeläget att, på anhållan af förlikningskommissionen, gifva denna del af räkenskaper och andra handlingar, meddela statistiska och andra uppgifter, hvaröfver den tvistande förfogar, samt hålla vederbörande arbetsplatser för kommissionen tillgängliga. Tvistande, som sålunda går kommissionen till handa, äger att, i den omfattning han finner behöfligt, göra förbehåll, att hvad kommissionen enligt hvad nu är sagdt erfar ej må af densamma yppas.

Stadgandena i 5—8 §§ äga motsvarande tillämpning i fråga om förlikningskommissionens verksamhet.

Medlingsförslag, som af förlikningskommissionen framläggas, må genom dess försorg offentliggöras, därest kommissionen enhälligt anser sådan åtgärd vara ägnad att bidra till tvistens lösning.

12 §.

Finner förlikningskommissionen sig icke böra till behandling upptaga tvist, som af förlikningsman anmälts hos kommissionen, har den att därom underrätta förlikningsmannen samt därvid till denne öfversända af kommissionen mottagna handlingar rörande tvisten.

13 §.

I fråga om rättsverkan, som må tillkomma öfverenskommelser, utfästelser eller andra beslut, som af de tvistande ingås eller fattas under förhandlingar, hvilka enligt denna lag äga rum, gäller, alltefter beslutens innehåll och det sätt, hvarpå de tillkommit, hvad allmän lag förmår.

14 §.

Omfattar utbruten tvist mera än ett distrikt, och har den ej anhängiggjorts vid arbetsdomstolen, åligger det de förlikningsmän, hvilkas distrikt

beröras af tvisten, att, så fort ske kan, om tvistens utbrytande äfvensom, såvidt möjligt, angående densammas omfattning insända underrättelse till Konungen, som förordnar förlikningsman att i tvisten medla.

15 §.

Där sådant i särskilda fall finnes lämpligt, äger Konungen uppdraga åt en eller flera personer att jämte förlikningskommissionen handlägga uppkomna tvister angående slutande af kollektivafstal mellan arbetsgifvare och arbetare.

16 §.

Förlikningsman och förlikningskommissionens ordförande skola föra dagbok angående hvad som förefaller i de tvister, hvilka blifva föremål för åtgärd enligt denna lag. Öfverenskommelser, utfästelser eller andra beslut, som af de tvistande ingås eller fattas, så ock utlåtande, som enligt 6 § afgifves, skola i nämnda dagböcker fullständigt intagas eller desamma biläggas.

Under hvarje kvartal skola förlikningsman och förlikningskommissionen till kommerskollegium insända berättelse om sin verksamhet under det närmast föregående kvartalet och förloppet af de tvister, som under detsamma handlagts. I förlikningsmans berättelse bör jämväl lämnas redogörelse för upprättade förhandlings-, förliknings- och skiljenämnders verksamhet, för så vidt förlikningsmannen härom kunnat förskaffa sig kännedom.

Berättelserna skola genom kommerskollegiets försorg till trycket befordras.

17 §.

Närmare föreskrifter rörande förlikningsmännens och förlikningskommissionens verksamhet meddelas i instruktioner, som utfärdas af Konungen.

18 §.

Angående ersättning till förlikningsman och förlikningskommissionens ledamöter varder särskildt stadgadt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1912.
